

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
People's Participation in Local Development Plan Making
of Suphanburi Municipality, Suphan Buri

วริญญา กังสดาลย์* และ สมาน กลิ่นเกษร**
Waranya Kungsadan and Saman Klinkeson

บทคัดย่อ

การศึกษาวจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวน 394 คน การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-way ANOVA โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรีในภาพรวม มีระดับการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ตัวแปรทางด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตัวแปรด้านเพศ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นพบว่า ประชาชนไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนได้รับทราบและเข้าใจ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, แผนพัฒนาท้องถิ่น, เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

Abstract

The objectives of this research were to study the level of people's participation: A case study of Suphanburi City Municipality, Suphan Buri, and to study the problems and obstacles in people's participation in local development plan making of Suphanburi City Municipality, Suphanburi. The Samplings were 394 who traveled in Suphanburi City Municipality, Suphanburi. Data were collected by questionnaire and analyzed by packaged computer program. Statistical tools for data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, One Way ANOVA, and Product Moment Correlation

* นิสิต หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** อาจารย์ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Coefficient at the 0.05 level of significance. The study found people's participation: A case study of Suphanburi City Municipality, Suphan Buri. People's participation in local development plan making in low level. Hypothesis test found age education career and income affect to people's participation in local development plan making, but sex and long-time residents in the community don't affect to people's participation in local development plan making. With regard to problems and obstacles in people's participation, they did not have time to participate in formulating the Local Development Plan and did not have knowledge concerning the local development plan formulation. Besides, the local administrative organizations lacked the public relations for people to understand the local development plan.

Key Word: People's Participation, Local Development Plan, Suphanburi Municipality

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อวิถีการดำรงชีพของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของรัฐ การปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดบริการสาธารณะสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการสาธารณะของภาครัฐเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ สามารถสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แผนพัฒนาสามปี และแผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นเป็นเสมือนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการ และศักยภาพของแต่ละท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548.)

แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานของท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับอำเภอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกทั้งเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย แผนพัฒนาท้องถิ่น จึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่ สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาก็เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ดีจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเอง ที่ผ่านมามีการดำเนินงานตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายๆ แห่ง พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้เท่าที่ควร เนื่องจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมามีการกำหนดขึ้นโดยบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน มีผลให้แผนพัฒนาท้องถิ่นเมื่อนำมาปฏิบัติไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้อย่างแท้จริง ประชาชนยังคงเผชิญกับปัญหาต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องรีบดำเนินการแก้ไขให้ทันต่อเหตุการณ์ ในฐานะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รับรู้และเข้าใจปัญหาของประชาชน ย่อมทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชนได้ดีกว่าหน่วยงานอื่น ในขณะที่เดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปรับเปลี่ยน และพัฒนาองค์กรให้มีความพร้อมที่จะทำงานเพื่อประชาชนมากขึ้น มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และความต้องการได้อย่างเต็มที่

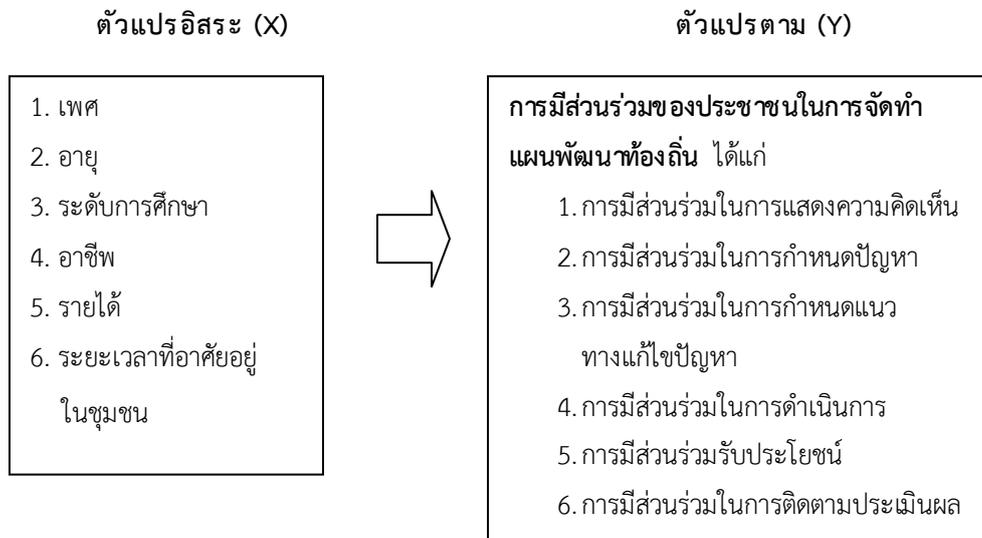
กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะว่าประชาชนจะมีความรู้และความเข้าใจดีว่าตนเองต้องการอะไร เนื่องจากประชาชนจะเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการนำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาปฏิบัติ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผน ในทุกขั้นตอน ทั้งนี้เมื่อนำแผนมาปฏิบัติจะได้ประสพผลสำเร็จมากขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และชุมชนอย่างยั่งยืน

การศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากการมีส่วนร่วมถือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม และในฐานะที่ผู้ศึกษาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบกับปฏิบัติงานอยู่ ณ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้ได้รับรู้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นหลายๆ แห่ง ไม่สามารถนำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่กำหนดไว้มาปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ เนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรีให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรีให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมระดับจังหวัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับศึกษา อาชีพ รายได้
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวนทั้งสิ้น 26,191 คน (เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี, 2556) จำนวนตัวอย่าง 394 คน โดยตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างสุตรของ Yamane (Taro Yamane) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามสัดส่วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดต่างๆตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการดำเนินการ ด้านการรับประโยชน์ และด้านการติดตามประเมินผล ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ หลังจากนั้นทำการแปลงข้อมูลที่ได้อาศัยอยู่ในรูปของระดับคะแนน จำนวน 3 ระดับ คือ ระดับน้อยระดับปานกลาง และระดับมาก

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลดังกล่าวไปนำเสนอในส่วนอภิปรายผลประกอบต่อไป

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมา ไปทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการตรวจสอบเอกสาร แนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพื่อตรวจสอบความถูกต้องที่เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นจึงนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการในขั้นต่อไป เพื่อให้แบบสอบถามสามารถใช้วัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง

การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม ไปปรับปรุงก่อนเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มที่ศึกษาวิจัย แต่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา โดยนำไปทดสอบกับประชาชน (หัวหน้าครัวเรือน) ที่ไม่ได้ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย จากเทศบาลเมืองสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี จากนั้น จะได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น การทดสอบค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.965

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลผลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลและทำการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไปนี้

1. ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้ในการอธิบายเปรียบเทียบข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบาย การมีส่วนร่วมของประชาชน

ในการจัดทำแผนพัฒนา

3. การทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการวิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test) และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 และประชาชนเป็นเพศชาย จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7

ประชาชน มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 รองลงมา ได้แก่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.8 อายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.0 อายุ 61 ปี ขึ้นไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และมีอายุไม่เกิน 20 ปีน้อยที่สุด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2

ประชากรส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมา ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 ประถมศึกษา จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีน้อยที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 รองลงมา ได้แก่ รับจ้างทั่วไป จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 23.6 พนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และประกอบอาชีพเกษตรกรและนักเรียน/นักศึกษา น้อยที่สุด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา ได้แก่ มีรายได้ 20,001-30,000 บาท และไม่เกิน 10,000 บาท เท่ากัน มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 มีรายได้ระหว่าง 30,001-40,000 บาท มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 และมีรายได้มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไปน้อยที่สุด มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ประชาชนส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 16 ปี ขึ้นไปจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมา ได้แก่ มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 11-15 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 6-10 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่เกิน 5 ปี น้อยที่สุด จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4

การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวม มีระดับ การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.21 เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรับผลประโยชน์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 รองลงมาคือด้านการแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 ด้านการดำเนินการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.30 ด้านการกำหนดปัญหา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 ด้านการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 และด้าน การติดตามและประเมินผล ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานจำนวน 4 ข้อ เป็นไปตามสมมติฐานจำนวน 6 ข้อ ดังนี้ ตัวแปรทางด้าน อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตัวแปรด้านเพศ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

รายการ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1. เพศ		✓
2. อายุ	✓	
3. ระดับการศึกษา	✓	
4. อาชีพ	✓	
5. รายได้	✓	
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน		✓

✓ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” มีประเด็นที่น่าสนใจและสามารถอธิบายข้อค้นพบได้ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุค ตามสมัย ซึ่งในปัจจุบัน เพศชายและเพศหญิงมีความเท่าเทียมกันในทุกๆด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของรามิล พัฒนมงคลเชษฐ (2545) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบล ปากแพรง อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า ประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับการมีส่วนร่วมต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการกำหนดปัญหา ด้านการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา ด้านการดำเนินการ และด้านการติดตามและประเมินผลมากกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีเป็นผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ในด้านการศึกษามีการแสดงออกหรือการกล้าคิด กล้าทำมากกว่า จึงให้ความเห็นและความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา

อาชีพ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีระดับการมีส่วนร่วมต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าทุกกลุ่มอาชีพ รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทเอกชน เกษตรกร ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย รับจ้างทั่วไป และนักเรียน/นักศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันย่อมมีความคิดเห็น ความรู้สึก หรือความต้องการที่แตกต่างไปตามจุดมุ่งหมายของแต่ละบุคคล ประชาชนที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีเวลาว่าง จึงมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพกลุ่มอื่น อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย รับจ้างทั่วไป และเกษตรกร ซึ่งมีเวลาว่างไม่เพียงพอ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นน้อย

รายได้ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ 30,000-40,000 บาทจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากลุ่มอื่น เนื่องมีรายได้มากพอจึงทำให้มีเวลาว่างที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของรัฐ ดังนั้นประชาชนที่มีรายได้ที่ต่างกันย่อมมีความคิดเห็น ความต้องการ ความรู้สึกในการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และอาชีพทางการเกษตร ส่งผลให้มีรายได้ค่อนข้างต่ำ และมีเวลาไม่เพียงพอทำให้การมีส่วนร่วมโดยเฉพาะในด้านการตัดสินใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแตกต่างกัน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเมตตา อินจงกล (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหลักห้า อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าประชาชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มานาน

เกินกว่า 16 ปี ได้เห็นถึงการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงของชุมชนมานาน อยากเห็นการพัฒนาของชุมชนที่ดีขึ้น จึงส่งผลให้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี” มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548
2. ศึกษาวิจัยในลักษณะของงานวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย เพื่อให้ได้รายละเอียดข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ชัดเจนมากขึ้น
3. ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
4. ศึกษาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเอื้อประโยชน์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2548. **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- ราमित พัฒนมงคลเชษฐ. 2545. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี: องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เมตตา อินจงกล. 2554. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลหลักห้าอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.